

APPELLER PÅ "FRI TIL Å TEGNE", UNIVERSITETSPLASSEN 11. JANUAR 2015

ROAR HAGEN, AVISTEGNER

Takk til Frankrikes ambassadør. Takk til Frankrike som ga oss ideen om frihet, likhet og brorskap. Takk til Frankrike som viste oss at ytringsfrihet og religionsfrihet er et umistelig gode, og som er to sider av samme mynt. Svekkes det ene så svekkes etter hvert det andre. Og takk til den rike og forskjelligartede franske tegnetradisjonen som er flere hundre år gammel og muliggjort av demokrati.

Takk til vår statsminister og utenriksminister som representerer oss i Paris i dag. Til Stortinget ved president Thommesen som har holdt fast ved prinsippene som er nedfelt i vårt lovverk. Til våre politikere som forstår forskjellen på makt og maktkritikk, det vi kan kalle samfunnets åndedrett. Takk til de som i trengselstider var villig til å forsvare disse universelle kvalitetene.

Takk til presseorganisasjonene for initiativet, og til våre redaktører som beskytter tekst og bilde i hverdagen, og ved store anledninger. Redaktører som ennå ikke har en tegner bør skaffe seg en, eller flere, for å være aktuell i fremtiden.

OLEMIC THOMMESSEN, STORTINGSPRESIDENT

«Je suis Charlie» - posteren har slått mot oss.

Som en solidaritetshilsen har den feid over Europa! De grusomme terrorhandlingene i Paris rammer oss alle!

Vi deler fortvilelsen med familiene som er rammet, vi deler sorgen i det franske samfunnet og - sammen med alle demokratiske krefter - deler vi bekymringen over at terror, antisemittisme og ekstremisme igjen kaster lange skygger over det demokratiske Europa.

«Je suis Charlie» - en poster – en ytring – en ytring om at et folkets samfunn må være et samfunn der vi sier, skriver, synger og i dag ikke minst tegner hva vi vil.

Et samfunn der satiren og latteren lever.

Et samfunn der meningsbrytning er et gode.

Den franske revolusjonen gav oss slagordet om «Frihet, likhet og brorskap».

Frankrike gav Europas folk drømmene om frihet!

Og – da vi fikk vår grunnlov i 1814 – var det vindene fra den franske revolusjonen som viste vei.

Rettsikkerhet, forbud mot tortur, - og nettopp ytringsfriheten gav vårt folk det rommet der folkestyret ble bygget.

«Je suis Charlie» - klinger i dette øyeblikk som et slagord når pariserne igjen går til gatene – i dag for å manifestere sin vilje til å kjempe for ytringsfriheten, og for de verdene et sant folkestyre bygger på. Vi er sammen med dem! Også i vårt land må vi være forberedt på at antidemokratiske krefter ønsker å gjøre seg gjeldene.

Angrepet i Frankrike er ikke bare et angrep på ytringsfriheten, men også et angrep på den tillit og trygghet som må være tilstede i demokratiske samfunn. Vi vil ikke ha et samfunn som torpederes av vakthold og mistenksomhet. Vi vil ikke ha et samfunn der vi murer oss inne og underkaster oss fryktens snikende selvsensur. Terror og vold undergraver det frie Europa – terror og vold i Frankrike sprer også frykt hos oss.

I fjor feiret vi med begeistring vår grunnlov og vårt demokrati. I et samfunn preget av deltakelse, trygghet og tillit kunne vi med senkede skuldre glede oss over hva dette betyr for hver og en av oss.

I dag trues vi av dem som vil undergrave dette.

Europas demokratiske krefter må stå sammen.

Europas skjebne er vår skjebne!

«Je suis Charlie»

THORHILD WIDVEY, KULTURMINISTER

Kjære alle sammen,

Det kjennes tungt å for andre gang på en måned holde en appell fordi mennesker brutalt er revet bort fra livet.

Sist var det skolebarn som provoserte voldsmennene, denne gangen kritikere, som våget å motsi den vrangforestillingen at slike drap i en guds navn, krever respekt.

Samtidig som det er tungt, er jeg glad for å leve i et land hvor ytringer og appeller er den naturlige måten å ta avstand fra slike grusomme handlinger.

Jeg vil takke redaktørforeningen og journalistlaget som står bak denne samlingen i dag.

Onsdag mistet dere flere kollegaer i Paris. En hel verden er fortsatt i sjokk.

Det er viktig for oss å uttrykke vår medfølelse med de rammede. Og takk til alle modige journalister – vi er stolte av dere og står sammen med dere i troen på frihet og menneskeverd.

Angrepene i Paris er et angrep på ytringsfriheten – en kjerneverdi i vårt samfunn.

Ytringsfriheten er den viktigste verdien i vårt demokrati! Demokrati uten ytringsfrihet er utenkelig.

Vi vet at det er en minoritet blant muslimer som forvalter volden. Det store, store flertallet tar avstand fra disse handlingene. Bruk av vold på denne måten er å spotte og misbruke islam.

Ytringsfrihet er en forutsetning for religionsfrihet, og når du opplever at din frihet og dine rettigheter kolliderer med min frihet og mine rettigheter så er det gjennom dialog i fredelige møter vi skal finne ut av det.

Denne gang var terroren rettet mot et redaksjonelt mål. Som hevn og som et angrep på demokratiets fremste verdi. Satiren skal ha en provoserende form. På sitt beste gjør den oss åpne for andres ulikhet og bidrar til respekt og toleranse.

Ytringer må møtes med ytringer, det er totalt uakseptabelt å møte ytringer med vold og trusler.

Vi har sterke tradisjoner som forkjempere av demokrati og ytringsfrihet.

Angrepene i Paris er et forsøk på å skremme europeisk presse til selvsensur. Betydningen av det samfunnsoppdraget også norsk presse har skal gi oss styrke til å møte terroren med flere frie ord.

I et flerreligiøst samfunn trenger vi dialog om tro, men vi må også snakke om det som forener oss, om felles verdier. Om respekt, om toleranse og om frihet.

Dialog om tro og livssyn fremmer forståelse og respekt for ulikheter og for våre felles verdier. Derfor er dialogen viktig – den er med på å forebygge radikaliserings og ekstremisme.

Når ytringsfriheten ikke er truet, er det lett å ta den som en selvfølge. Når jeg ser alle dere som har møtt frem i dag, tror jeg vi vil se økt oppmerksomhet på ytringsfrihet som en av våre viktigste grunnleggende verdier. Den energien vi har her i dag må bevares og brukes.

La oss stå sammen for et fortsatt åpent samfunn og et reelt demokrati!

FABIAN STANG, ORDFØRER I OSLO

Snakket uten manus, men dette sa han på fransk:

Quand nous sommes victimes de tragedies, il faut nous unir pour renforcer poursuivre notre lutte pour les droits de l'homme, la liberté et l'inviolabilité de l'individu. Les pensées d'Oslo vont vers la France.

JEAN-MARC RIVES, FRANKRIKES AMBASSADØR

Herr Stortingspresident, Fru Statsråd, Herr Ordfører, Herr Rektor, excellencies, kjære journalister og venner.

On behalf of the authorities of the Republic of France, on behalf of the French people, on behalf of the families of the victims, thank you from the deepest of our heart, for being here this afternoon.

1. You journalists of Charlie Hebdo whose duty was to write and draw with humor, you policemen and policewomen whose duty was to protect, you innocent passerby, **FREEDOM** of speech and freedom of belief were attacked /yttringsfrihet og trosfrihet ble angrepet. Where there is no freedom, there is tyranny. As human beings, our fight is a fight for freedom.

Vær så snill, Charlie Hebdo, vær så snill politimenn og politikvinner, vær så snill forbigående, fortsett å kjempe. Vi står ved deres side.

2. You journalists of Charlie Hebdo, you policemen and policewoman, you passerby, **EQUALITY** was ignored/LIKHET ble ignorert. Where there is no Equality, there is intolerance. As human

beings, our fight is caring for each other, caring for my friend, caring for my neighbor, caring for this innocent passerby... my brother... All of them sons of the multitude. More numerous than the stars.

Journalister i Charlie Hebdo, politimenn og politikvinner, uskyldige forbasserende, en uoprettelige voldshandling er begått mot dere.

3. You journalists of Charlie Hebdo, you, policemen and policewoman, you passerby, **FRATERNITY** was the martyr / BRORSKAP var martyren. Where there is no fraternity, there is hatred and death. As human beings, our fight is a fight for life and unity.

Takk, Charlie Hebdo, takk politimenn og politikvinner, takk uskyldige forbasserende for den uvurderlige gave du var for oss.

4. You, daughters and sons of Utøya, whose life was taken away because you were young, you were laughing, you believed in life, and you believed in the values of human rights, we think of you, we care for you.

Døtre og sønner av Utøya, som mistet livet fordi dere var unge, fordi dere lo, fordi dere trodde på menneskelige verdier, vi tenker på dere, vi bryr oss om dere.

5. You unknown brothers from around the world, who daily pay a heavy price to terrorism...

An irreparable outrage was committed against you but your live forever in our minds and hearts! Thank you for the invaluable gift you were to us!

YOU WERE OUR HOPE... BE OUR HOPE.

May peace be with you, tusen takk!

THOMAS SPENCE, LEDER I NORSK JOURNALISTLAG

I fjor ble 118 journalister drept på oppdrag. Flest i Pakistan med 14, men i Ukraina ikke så langt unna oss ble 12 kolleger drept. Vi har sett skrytevideoer med halshugginger og at journalister er blitt legitime mål både for å skape frykt og oppmerksomhet.

Kun fire dager inn i 2015 ble den første journalisten drept av en bilbombe i Jemen. Så kom den svarte dagen 7. Januar da religiøse fanatikere forsøker å skyte penn, blyant og Charlie Hebdo til taushet.

Det er farlig å være journalist, og det er ingen tvil om at ytringsfriheten, herunder frie medier, er under press.

Også i Norge. Selv om forholdene her er idylliske sammenlignet med de fleste andre steder, vet vi at alt for mange kvier seg for å delta i offentlig debatt på grunn av trusler og sjikane.

Og et økende antall norske journalister og redaktører blir utsatt for trusler og trakassering. De siste fem årene har en av fire mottatt trusler.

Den store faren nå er at dette fører til frykt, tilbaketrekking og selvsensur, at journalisten, fotografen eller tegneren i valgets øyeblikk lar redselen redigere bort tema som ellers ville blitt dokumentert, analysert eller karakterisert.

Oppgaven nå blir derfor å snu den svarte dagen 7. Januar til mange lyse dager fremover. Møter som dette og demonstrasjoner over hele verden viser sunn folkelig protest mot dem som prøver å undertrykke det frie ord og tegning, og å splitte folk og grupper.

Men hva skal vi gjøre når hverdagen igjen kommer tilbake?

Det finnes selvfølgelig ingen enkle løsninger som kan fjerne betingelsene som skaper grobunn for det hat, utenforskap, politisk ekstremisme og religiøs fanatisme.

Det eneste som er sikkert er at må kjempe for ytringsfrihet ved å bruke den, hjemme, på jobb, fritid og i det offentlige rom.

Det bør skje ved at vi ikke bestreber oss på det motsatte av terroristenes og ekstremistenes mål: Vi skal styrke det demokratiske immunforsvaret ved at

- * Vi skal forenes stedet for splittes.

- * Vi i mediene skal jobbe for den redaksjonelle frihet og ikke la frykten redigere oss.

- * Som samfunnsborgere må vi i skole, arbeidsliv, fritid og det offentlige rom bruke og forsvare ytringsfrihet mot alt og alle som vil begrense eller fjerne selve forutsetningen for frie menneskeliv.

Slik vil vi både hedre Charlie Hebdo , og samtidig være Charlies venner også i tiden fremover. Takk.

OLE PETTER OTTERSEN, REKTOR UNIVERSITETET I OSLO

Jeg er glad for at Universitetsplassen ble valgt for denne markeringen.

Universitetene er grunnlagt på frihet. Universitetene skal verne om friheten. Historien – også den nære historie - viser at universitetene er kildene for opprør mot autoritære styresett og ufrihet.

For noe over tre år siden sto vår statsminister opp og responderte på 22. juli-terroren med å si: Vi trenger mer demokrati, mer åpenhet, mer humanitet.

I dag står vi i Paris og her på Universitetsplassen opp mot terror og anslaget mot ytringsfriheten med å si: Mer enn noen gang trenger vi flere penner, flere blyanter, flere fargestifter. Ved å bruke våre fargestifter i dag vil vi vise at de hundre penner er et kraftigere våpen enn de få geværer. Ved å bruke fargestiftene i dag vil vi vise at vi står sammen for ytringsfriheten og at vi står sammen mot terror. Ved å bruke våre fargestifter i dag hedrer vi motet og minnet til de som så bestialsk ble terrordrept i Paris.

Ved å være her i dag gjør vi noe viktig: Vi viser at vi bryr oss om og stiller opp for den friheten som er selve grunnplanken i et demokrati: ytringsfriheten.

I et demokrati er likegyldigheten – det ikke å stille opp - den største, den mest snikende faren av alle. «Indifference is the most insidious danger of all». Det var dette Elie Wiesel sa, da han for 28 år og noen dager siden mottok Nobels fredspris i Universitetets aula, i bygningen rett foran dere. Ved å møte opp her, ved å bruke fargestiftene, legemliggjør vi det engasjementet som skal gjør det klart for alle at vi står kompromissløst på de verdiene vårt demokrati er bygget på.

Som våre universitetsaviser skrev i en felles leder for et par dager siden: Ytringsfriheten er truet fra ulike hold - fra terrorister med våpen, men også av erklæringer etterfulgt av en reservasjon, et MEN. Ytringsfriheten skal forsvares kompromissløst. La oss fjerne ordet MEN når vi snakker om denne friheten som er så viktig for oss alle.

Monsieur l'Ambassadeur: Je souhaite exprimer ma douleur et la solidarité de toute l'Université d'Oslo avec les victimes, leurs familles, ainsi qu'avec tous les Français.

Nous sommes tous Charlie.

HARALD STANGHELLE, REDAKTØR OG STYRELEDER I NORSK REDAKTØRFORENING

Det meste er sagt, men det vanskelege gjenstår:

For det er i den gjenstridige kvardagen som ventar oss at prinsippa skal prøvast. Det er i det ytringslandskapet som ligg der utråkka at vi skal finna dei rette vegane. Det er no eigarskapen til orda «Je suis Charlie» skal vise seg fram.

Ein eigarskap som betyr at det aldri må bli slik at det er ekstremistane som skal få lov å definera kva som kan setjast på trykk.

På same måte som ein ekstremist frå Skøyen ikkje skal definera kva for politiske ideer som skal dyrkast på Utøya.

Vi skal ta konfrontasjonen når nettopp konfrontasjon er føresetnaden for ein ærleg dialog. Men vi skal også ta den utfordrande dialogen i vår streben etter at ulike meiningar, religionar, kulturar og tankesett skal kunna leva saman.

Det er dette som set oss på prøve som menneske og som samfunn.

Derfor skal vi rope oss vårt «Je suis Charlie»!

Men samstundes skal vi lytte til den libanesiske skribenten Dyab Abou Jahjah som i går skreiv følgjande i ei Twitter-melding:

«Jeg er ikke Charlie. Jeg er Ahmed, den drepte politimannen.

Charlie latterliggjorde min tro og min kultur, men jeg – Ahmed Merabet– døde i forsvaret for Charlies rett til nettopp det.»

Javisst.

For også denne dimensjonen skal vi ta med oss når vi skal navigera oss gjennom det kronglete framtidslandskapet vårt demokratiske kontinent no skal finna vegen i.

Om eit minutt skal vi ta inn over oss det vakre alvoret i Johan Sebastian Bachs «Sarabande i c-moll», spela av Bård Bosrup.

Men først skal vi i djup sorg og intens ettertanke minnast ofra for ytringsterroren i Paris med eit minutts talande stillheit.